

מדינת ישראל
משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

ראמ"ה
הרשות הארצית
למדידה והערכה בחינוך

משימה א': הכרת מאפייני הפרזנטציה

מדריך למורה

הקדמה

פרזנטציה היא הצגה בעל-פה של נושא כלשהו על-ידי מציג או מציגה לקהל צופים. לרוב היא קצרה יחסית ובעלת מבנה ברור, המאפשר לעקוב אחר הדברים בקלות. הפרזנטציה יכולה לכלול שימוש באמצעי עזר מגוונים (למשל, אמצעים חזותיים כמו מצגת, סרטון קצר וכד'), המקילים על הצופים לעקוב אחר הדברים הנאמרים ולהבין אותם. יש לה מטרות שונות (חברתיות, עיוניות, אישיות) המותאמות לקהל הצופים ולמסגרות השונות שבהן היא מתקיימת, למשל מסגרת בית-ספרית, אירועים שונים בעבודה, כנסים אקדמיים, אירועים חברתיים וכדומה.

היכולת לדבר בפני קהל בכלל ולהציג פרזנטציה בפרט היא מיומנות חשובה ונרכשת, שמשתפרת ככל שמתרגלים אותה. פרזנטציה הבנויה בקפידה ומועברת ברהיטות ובאופן מרתק מאפשרת להציג מידע ביעילות, לעורר מחשבה, לרגש, לשכנע ואף לרתום את הצופים לפעולה.

לכל פרזנטציה הייחוד שלה, ומציגים שונים נבדלים זה מזה באופן שבו הם בוחרים לחלוק את הרעיונות שלהם עם הקהל. עם זאת, ישנם מאפיינים כלליים המשותפים לפרזנטציות טובות. מאפיינים אלה קשורים לתוכן ולמבנה של הפרזנטציה ולאופן הצגתה.

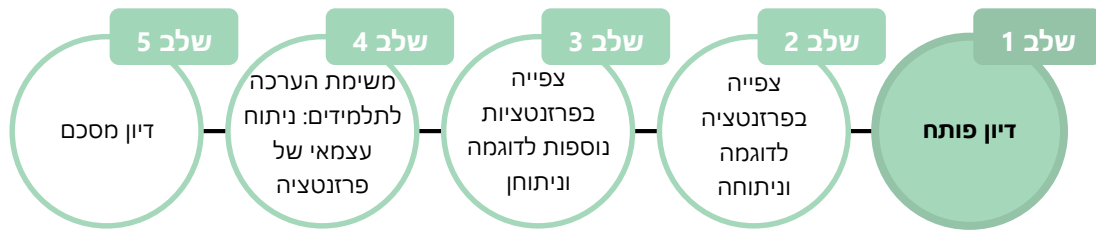
במשימה זו יצפו התלמידים בפרזנטציות של מציגים בעלי ניסיון וילמדו בעזרתן על המאפיינים של פרזנטציות טובות. לאחר מכן המורה תעריך את יכולתם לזהות את המאפיינים הללו. הידע שהתלמידים ירכשו ישמש אותם במשימה הבאה (משימה ב') כאשר יצטרכו להכין פרזנטציות בעצמם.

שלבי המשימה

1. דיון פותח (שיעור אחד)
2. צפייה בפרזנטציה לדוגמה וניתוחה (1-2 שיעורים)
3. צפייה בפרזנטציות נוספות לדוגמה וניתוחן (3-4 שיעורים)
4. משימת הערכה לתלמידים: ניתוח עצמאי של פרזנטציה (עבודת בית או שיעור אחד)
5. דיון מסכם (שיעור אחד)

הערה: במידת הצורך אפשר להקדיש יותר שיעורים לכל שלב במשימה.

שלב 1: דיון פותח

מטרת השלב

הדיון הפותח מאפשר לגבש עם התלמידים הגדרה ראשונית של המושג "פרזנטציה" ולעורר חשיבה בנוגע למאפיינים של פרזנטציה טובה. כמו כן, מטרתו להציג לתלמידים את המשימה כולה כדי שידעו מה מצופה מהם בשלבים הבאים. הצגת המשימה כולה לתלמידים כבר בשלב זה יכולה לתרום למוטיבציה שלהם ולמכוונות ללמידה ולהערכה, וכן להפיג חששות.

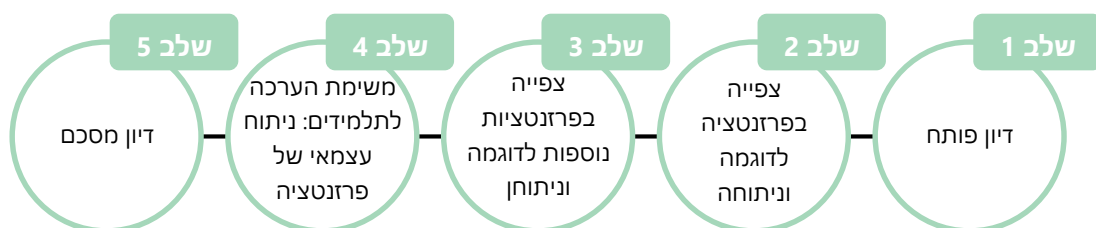
המהלך בכיתה

ערכו דיון עם התלמידים על המושג "פרזנטציה" ועל התנסות קודמת שלהם עם פרזנטציות. אפשר להיעזר בשאלות האלה:

1. מהי פרזנטציה? לאילו מטרות משתמשים בה?
2. מה אתם זוכרים במיוחד מפרזנטציות שצפיתם בהן?
3. מה לדעתכם הופך פרזנטציה לטובה?
4. האם הצגתם פעם פרזנטציה בעצמכם (בבית הספר או מחוצה לו)? בפני מי הצגתם ומה הייתה מטרתכם? שתפו את הכיתה בהתנסות האישית שלכם.
5. איך הרגשתם כשהתכוונתם להצגת הפרזנטציה? האם היו לכם מחשבות או חששות לפני ההצגה?
6. איך הרגשתם במהלך הצגת הפרזנטציה ואחריה?
7. מדוע לדעתכם אנשים רבים חוששים ונבוכים להציג בפני קהל?
8. לפי דעתכם, האם אפשר לשפר את מיומנות הפרזנטציה? אם כן, כיצד?

במהלך הדיון חשוב להדגיש כי הצגת פרזנטציה היא **מיומנות נרכשת**, המשתפרת ככל שמתרגלים אותה. מציגים רבים מביעים חשש לפני הצגת פרזנטציה, אך ככל שמתנסים ומתרגלים יותר, כך תחושת הביטחון עולה והיכולת משתפרת.

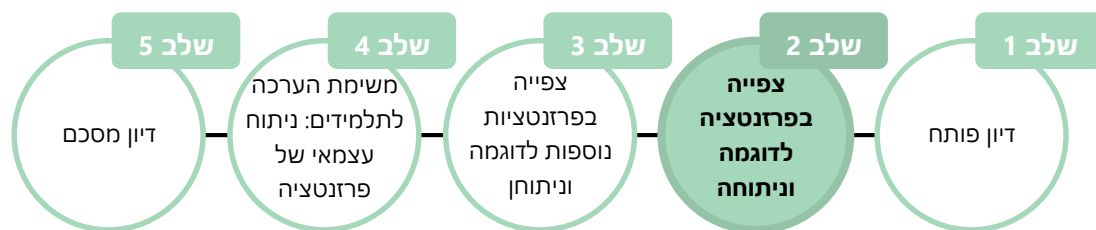
לאחר הדיון **הציגו לתלמידים את משימה א' על כל שלביה**:

הסבירו להם שבשיעורים הקרובים הם יצאו למסע חקר של מאפייני הפרזנטציה הטובה. תחילה הם יצפו בפרזנטציות של מציגים בעלי ניסיון וילמדו מהן מה מאפיין פרזנטציות טובות (שלבים 2, 3). לאחר מכן הם יקבלו משימת הערכה, שבה יצפו בפרזנטציה וינתחו את המאפיינים שלה בעצמם (שלב 4). את המשימה יחתום דיון כיתתי, המסכם את המאפיינים שנלמדו (שלב 5).

הסבירו גם שלמשימה זו יש משימת המשך – משימה ב' (המיועדת לכיתות ח' ו-ט'), המוקדשת להכנת פרזנטציות אישיות. כמו כן, הדברים שילמדו במשימות א' ו-ב' ישמשו את התלמידים גם בעת הכנת פרזנטציות בתחומי דעת נוספים.

שלב 2: צפייה בפרזנטציה לדוגמה וניתוחה

מטרת השלב

באמצעות צפייה בפרזנטציה של מציג/ה בעל/ת ניסיון אפשר לחשוף את התלמידים למאפיינים של פרזנטציות טובות. בשלב זה יצפו התלמידים בפרזנטציה כזו, ולאחר מכן ינתחו אותה בעזרת שאלות מנחות במסגרת דיון כיתתי. הדיון יכול הסתכלות על הפרזנטציה ממבט-על ("zoom out") ואחריו ניתוח מפורט יותר ("zoom in") לפי מאפיינים של תוכן ומבנה ושל אופן ההצגה.

פרזנטציה טובה מצליחה להותיר רושם על הצופים, לכן בתחילה חשוב להסתכל עליה ממבט-על ולבדוק מהו הרושם שנשאר אצל התלמידים בעקבות הצפייה. ניתוח מעמיק של הפרזנטציה לפי מאפיינים מאפשר להבין מה סייע למציג/ה להעביר את המסר בצורה מוצלחת ולהשאיר חותם על הקהל. כאמור, הבנה כזו תסייע לתלמידים בהמשך, בבואם להכין פרזנטציה משלהם.

המהלך בכיתה

צפו עם התלמידים בפרזנטציה "[מה שגיליתי בזבל של העיר ניו-יורק](#)"¹, ולאחר הצפייה ערכו דיון כיתתי. **תחילה בקשו מהתלמידים לתאר את התרשמותם הכללית מהפרזנטציה (ניתוח ממבט-על, "zoom out").** מומלץ לכתוב את תשובות התלמידים על הלוח ולזון בדברים.

אפשר להיעזר בשאלות האלה:

1. מה הרשים אתכם במיוחד בפרזנטציה?
2. מה למדתם מהפרזנטציה?
3. האם הייתם ממליצים לחברים שלכם לצפות בפרזנטציה? מדוע?
4. איזה "טיפ" או עצה הייתם נותנים למי שהציגה את הפרזנטציה?

לאחר מכן שאלו את התלמידים לפי אילו מאפיינים, לדעתם, כדאי להעריך את הפרזנטציות. אפשר להיעזר באמירות שעלו בהתרשמות הכללית ונכתבו על הלוח כדי לחלץ מתוכן מאפיינים שונים ולמיין אותם לשני היבטים העיקריים:

1. תוכן ומבנה הפרזנטציה (למשל: "התרשמתי מכך שהמציגה הצטרפה לעובדי התברואה");
2. אופן ההצגה (למשל: "התרשמתי מכך שהמציגה מדברת בביטחון ויוצרת עניין").

¹ הפרזנטציה "מה שגיליתי בזבל של העיר ניו-יורק" מתאימה כפרזנטציה ראשונה לצפייה ולדיון, ועליה תתבסס ההדגמה במסמך זה. הנושא שבמרכזו מעניין וערכי, והוא מוצג ברהיטות ומעורר עניין. משך הפרזנטציה הוא 7 דקות ו-40 שניות, היא מוצגת באנגלית ומלווה בכתוביות בעברית. אם לדעתכם הפרזנטציה אינה מתאימה לכיתה שלכם, תוכלו לבחור בפרזנטציה אחרת מתוך "מאגר הפרזנטציות" ([נספח א'](#)). תוכלו גם להדגים את המאפיינים על פרזנטציות אחרות מרחבי הרשת לבחירתכם, בהתאם לרמת הכיתה ולתחומי העניין של התלמידים.

מומלץ להדגיש שלעיתים קרובות אין חלוקה ברורה בין שני היבטים אלו, שכן הם תומכים זה בזה. דוגמאות המשולבות לאורך הפרזנטציה, למשל, תרומות הן בהיבט התוכן (הבהרת רעיונות) והן בהיבט האופן (יצירת עניין בקהל).

בחלק האחרון של הדיון נתחו עם התלמידים את הפרזנטציה באופן מפורט ("zoom in"), על-פי מאפיינים של תוכן ומבנה ושל אופן ההצגה. השתמשו בשאלות המנחות שלפניכם כבסיס לדיון. במידת הצורך תוכלו לחזור ולצפות עם התלמידים בפרזנטציה (בכולה או בחלקים ממנה) ולשלב בין הצפייה לדיון עצמו. תוכלו גם לתת את השאלות המנחות לתלמידים כדי שיענו עליהן בעצמם (לבד או בזוגות) לקראת המשך הדיון הכיתתי. לנוחיותכם, את השאלות המנחות מלוות תשובות לדוגמה (בגופן ירוק). התשובות הן בגדר הצעה בלבד; ייתכנו תשובות ונקודות מבט שונות. תנו מקום למגוון דעות התלמידים.

דיון בהיבטים של תוכן ומבנה

לפרזנטציה טובה יש נושא ומטרה מוגדרים. המידע והרעיונות שבה מאורגנים היטב ומוצגים בצורה בהירה, כך שלצופים קל להבין אותה וללמוד ממנה.

1. תארו בקצרה במה עוסקת הפרזנטציה.

כדאי לברר בדיון אם התלמידים הבינו במה הפרזנטציה עוסקת. לעיתים הנושא מוצג בכותרת אך התוכן של הפרזנטציה עצמה אינו תואם את הנושא שהוגדר.

הפרזנטציה "מה שגיליתי בזבל של העיר ניו-יורק" עוסקת בעבודתם החשובה של פועלי התברואה (האנשים שאחראים על פינוי האשפה) בעיר ניו-יורק.

2. מהי לדעתכם המטרה של הפרזנטציה?

פרזנטציה טובה היא פרזנטציה המשיגה את מטרתה ומאפשרת לצופים להפיק ממנה ידע ו"לקחת איתם" חלק מהדברים שהוצגו. זונו עם התלמידים במטרת הפרזנטציה ושאלו אם לדעתם המטרה הושגה. כדאי להציג בדיון מטרות שונות לפרזנטציה, כמו למסור מידע, לגרום לשינוי עמדה, לחלוק חוויה מרגשת, ולעורר הזדהות עם השקפות המציג/ה.

מטרת הפרזנטציה היא לעורר מודעות בקרב הצופים בנוגע לעבודתם החשובה של פועלי התברואה, ולשנות את עמדתם כלפי עובדים אלה שעושים מדי יום עבודה חיונית אך לא מוערכת. התלמידים יכולים להעלות מטרות שונות שאכן נמצאות בפרזנטציה (למשל, מסירת מידע בנוגע לקשיים ולסכנות שבעבודת פינוי הזבל), אך רצוי לחתור למטרה המרכזית – העלאת המודעות לעבודה החשובה ושינוי עמדה.

הדיון בשאלה אם המטרה הושגה הוא דיון פתוח, ומומלץ לתת במה לדעות שונות.

3. חשבו כיצד המציגה מארגנת את דבריה בפרזנטציה.

א. (1) כיצד המציגה פותחת את הפרזנטציה?

(2) האם הפתיחה מתאימה לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

אף שאין דגם אחד לפרזנטציה "טובה", ומציגים שונים בוחרים לפתוח את הפרזנטציה בדרכים שונות, לרוב הפרזנטציה תיפתח בדרך שתעורר עניין אצל הצופים, תסקרן אותם ותגרום להם לרצות לצפות בה. רבים פותחים את הפרזנטציה בסיפור אישי, בדוגמה או באמצעי חזותי כלשהו (סרטון, תמונה). תוכלו לשאול את התלמידים מדוע לדעתם דברים אלו יוצרים עניין אצל הקהל.

המציגה פותחת את הפרזנטציה בסיפור אישי המוביל לשאלה: מי מנקה אחרינו?

הפתיחה מתארת במילים את המזבלה המרקיבה כניגוד לטבע היפה. הניגוד בין שני התיאורים מבליט את הבעיה שבמזבלה ונועד ליצור קשב ועניין בקרב הצופים.

שאלו את התלמידים אם הפתיחה הזו מוצלחת בעיניהם ומדוע.

ב. במהלך הפרזנטציה, המציגה ממחישה את זכריה באמצעות דוגמאות שונות.

(1) תארו דוגמה אחת המוצגת בפרזנטציה.

(2) הסבירו איזה רעיון מבהירה הדוגמה שתיארתם.

בפרזנטציות רבות משולבות דוגמאות שיכולות לתרום הן בהיבט התוכן והן בהיבט האופן. הדוגמאות תורמות לתוכן מפני שהן ממחישות ומדגימות רעיונות מורכבים ומבהירות את כוונת המציג/ה. מבחינת אופן ההצגה, הדוגמאות יוצרות עניין אצל הצופים, מסקרנות ומקרבות אותם לתוכן המוצג.

עם זאת, חשוב לזכור שלא כל דוגמה מתאימה לפרזנטציה: לעיתים הדוגמאות אינן תורמות להבהרת הנושא מכיוון שהן אישיות מדי או מבוססות על עולם תוכן שאינו מוכר לקהל. כדאי להיעזר בדוגמאות שהן משותפות לקהל הרחב ומקרבות אותו אל הנושא.

המציגה משלבת בהצגתה דוגמאות וסיפורים אישיים. התיאור בפתיחה של המזבלה בטבע ממחיש היטב את התחושות שזבל מעורר בציבור, מכניס את הצופים לנושא המרכזי של הפרזנטציה, ומוביל לשאלות ולסקרנות בנושא שבדרך כלל מעורר דחייה והתעלמות. הסיפור האישי על המפגש עם קפנה הזבל ומה שהוא סימל עבורה באותו בוקר אחרי אסון ה-11 בספטמבר מבהיר מה יחסה לעבודה החיונית הזאת ומה ציפיותיה מהציבור.

ג. (1) כיצד המציגה מסיימת את הפרזנטציה?

(2) האם הסיום מתאים לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

בדומה לפתיחה, חשוב לתת את הדעת גם לסיום הפרזנטציה. מציגים בוחרים לסיים את הפרזנטציה שלהם בדרכים שונות, אך לרוב הם מסיימים באמירה חזקה או בהמלצה שתישאר עם הצופים גם לאחר סיום הצפייה.

המציגה מסיימת את הפרזנטציה בהמלצה לצופים: בפעם הבאה שאתם נתקלים במישהו שעבודתו היא לנקות אחריכם, הקדישו רגע כדי להראות לו שהבחנתם בו ואמרו לו "תודה". הסיום מבליט את מטרת הפרזנטציה (לעורר מודעות בנוגע לחשיבות עבודתם של פועלי התברואה ולשנות את עמדת הצופים כלפי עובדים אלה) ושולח את הצופים לדרכם עם חומר למחשבה.

בדומה לשאלה העוסקת בפתיחת הפרזנטציה, שאלו את התלמידים אם הסיום הזה מתאים לפרזנטציה בעיניהם ומדוע.

דיון בהיבטים של אופן ההצגה

לאופן ההצגה של הפרזנטציה יש השפעה רבה על ההבנה של הצופים ועל מידת העניין שלהם בדברים הנאמרים.

4. תארו את אופן ההצגה של המציגה. תוכלו להתייחס לאופן הדיבור שלה: שטף הדיבור, עוצמת קול, הנגנה (אינטונציה); לשפת הגוף; לקשר העין עם הקהל ועוד.

בפרזנטציה טובה המציגה/ה מדבר/ת בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת (המציגה/ה יכול/ה להיעזר בצורה מושכלת בראשי פרקים שהוכנו מראש וכתובים בדף או במצגת), הדברים נאמרים בבירור ובקול רם, וההנגנה (אינטונוציה) הולמת את התוכן. נוסף על כך, שפת הגוף של המציגה/ה מתאימה לתוכן הדברים הנאמרים (תנועות ידיים, תזוזות על הבמה וכו') והוא/היא שומר/ת על קשר עין עם הקהל.

המציגה מדברת בשטף ובצורה ברורה, ומשתמשת היטב בקולה. למשל, בפתיחת הפרזנטציה היא מתארת בקול רך את הטבע הנפלא, ומיד בניגוד צורם את הגועל והתסכול מהמזבלה שנגלית לפניה ומקלקלת את החוויה. היא מציגה את דבריה בעל-פה ונראה שיש לה ניסיון רב בהצגה מול קהל.

טון הדיבור של המציגה מתאים לתכנים: טון ענייני כאשר היא מוסרת מידע, וטון סיפורי-אישי בדוגמאות האישיות ובחלקים האישיים. החיבור האישי-רגשי של המציגה לתכנים ניכר מאופן ההצגה, והוא יוצר עניין ואמפתיה בקרב הקהל.

המציגה עושה שימוש רב בתנועות ידיים המלוות את דבריה בהתאמה לנאמר (נפתחות, מזמינות, עוצרות). עמידתה יציבה והיא אינה קפואה במקום אלא נעה בחופשיות על הבמה ויוצרת קשר עין עם הקהל. ניכר כי הקהל קשוב מאוד לדברים.

5. מלבד הדברים שציננתם בתשובה לשאלה הקודמת, תארו אמצעים נוספים שנועדו ליצור עניין וקשב אצל הקהל. תוכלו להתייחס לשילוב של דוגמאות מיוחדות וסיפורים אישיים, הומור, אמצעי עזר (מצגת, תמונות וכו') ועוד.

בהמשך לכתוב לעיל, המציגה/ה יכול/ה לשלב בהצגה הומור, סיפור אישי, משל, שאלה המופנית לקהל, עובדות המבוססות על מחקרים ונתונים ועוד. המציגה/ה רוצה למשוך את תשומת הלב של הנמענים כדי שיקשיבו לפרזנטציה, והנמענים מסתקרנים, מגלים עניין בנושא ולומדים דברים חדשים.

מציגים רבים בוחרים להשתמש באמצעי עזר כדי ליצור עניין בקהל וכדי להבהיר את תוכן הפרזנטציה. אמצעי עזר יכולים להיות ויזואליים, כמו מצגת, סרטון קצר, תמונה ממחישה ואף חפץ כלשהו שמוצג לקהל. כאשר משתמשים באמצעי עזר, חשוב לוודא שהם אינם מאפילים על המציגה/ה ומושכים את הקשב יותר מדי. המטרה של האמצעים הוויזואליים היא לסייע לפרזנטציה ולא להשתלט עליה.

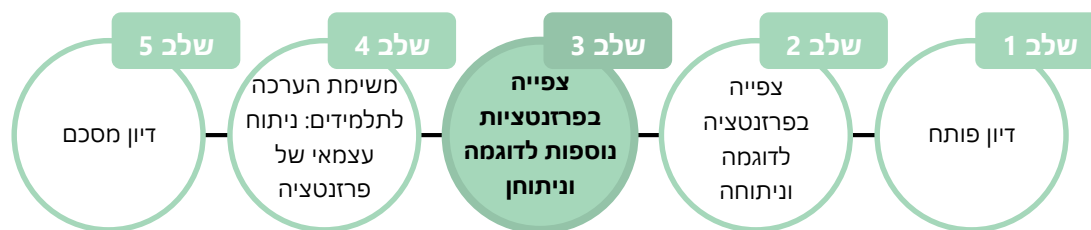
נוסף על אופן ההצגה המוצלח של המציגה (כפי שמפורט בשאלה הקודמת), המציגה יוצרת קשב ועניין באמצעות דוגמאות וסיפורים אישיים. בין היתר המציגה מתארת את השתתפותה במחקר, שבמהלכו למדה על עבודתם של אנשי התברואה בניו-יורק והצטרפה לעבודתם באופן פעיל. המחקר מעניין את הקהל וגם מבסס ומחזק את הנאמר. המציגה אינה משתמשת כלל באמצעי עזר חיצוניים כמו מצגת, תמונה או חפץ להמחשה.

במהלך הדיון תוכלו לשאול את התלמידים אם לדעתם היה כדאי לה להשתמש באמצעי עזר, ואיך אמצעי העזר היו יכולים לתרום לפרזנטציה.

הערות

- השאלות שלעיל חוזרות גם בשלבי המשימה הבאים. חשוב שהתלמידים יכירו אותן כבר מהניתוח הראשון כדי שידעו במה להתרכז בהערכת הפרזנטציות.
- יש מאפיינים נוספים שלפיהם אפשר לנתח פרזנטציות. המאפיינים שנבחרו עבור משימה זו הם כאלה המתאימים לשלב הלמידה הנוכחי של התלמידים.

שלב 3: צפייה בפרזנטציות נוספות לדוגמה וניתוחן

מטרת השלב

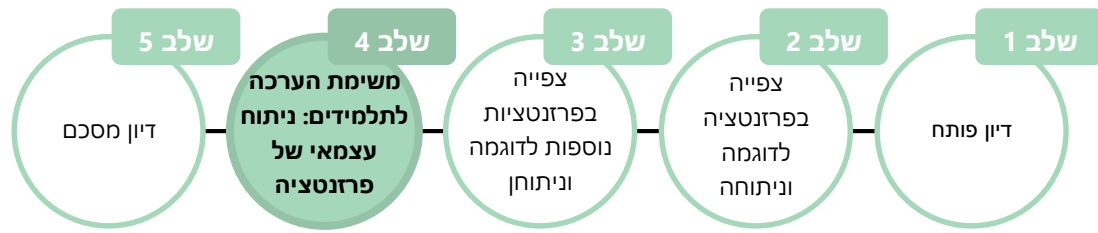
בשלב זה התלמידים ימשיכו לצפות יחד איתכם בפרזנטציות לדוגמה ולנתח אותן על פי המודל שהוצג בשלב 2. באופן הזה יתאפשר לתלמידים להעמיק את הידע שלהם במאפיינים של פרזנטציות טובות ולהבין מה הופך פרזנטציה למוצלחת; ככל שהם יתנסו יותר בצפייה ובניתוח של פרזנטציות, כך הם יבינו טוב יותר את המאפיינים השונים ויוכלו לזהות אותם בפרזנטציות חדשות. עם זאת, חשוב לזכור כי התלמידים נמצאים בתחילת הלמידה, ואין לצפות שלאחר התנסות קצרה הם ידעו לנתח פרזנטציות כמומחים בתחום.

המהלך בכיתה

בחרו פרזנטציה לניתוח מתוך מאגר הפרזנטציות ([נספח א'](#)).² צפו עם התלמידים בפרזנטציה שבחרתם ולאחר מכן ערכו דיון בכיתה על בסיס [השאלות המנחות](#) שהוצגו בשלב 2. בדרך זו תרגלו עם התלמידים זיהוי של מאפייני הפרזנטציה וזדאו את הבנתם. מומלץ לתרגל 3–4 פרזנטציות שונות (ולהקדיש לכך 3–4 שיעורים, פרזנטציה בכל שיעור). [בנספח ב'](#) יש ניתוח לדוגמה של הפרזנטציה "[פיתוח אפליקציות](#)" (צפו עד לדקה 4:37), ותוכלו להיעזר בו במהלך אחד השיעורים בשלב הנוכחי.

² הפרזנטציות שמופיעות בנספח א' כוללות פרזנטציות טובות של מציגים מומחים בתחומים שונים, המתאימות לצפייה ולניתוח בשכבת הגיל ובשלב הלמידה של התלמידים. עם זאת, הפרזנטציות הללו הן בגדר הצעה בלבד ותוכלו גם לבחור לנתח פרזנטציות אחרות (מרחבי הרשת) בהתאם לשאלות המנחות.

שלב 4: משימת הערכה לתלמידים: ניתוח עצמאי של פרזנטציה

מטרת השלב

מטרת שלב זה היא לבדוק אם התלמידים הבינו מה מאפיין פרזנטציות טובות, ולהעריך באיזו מידה הם מצליחים לזהות את המאפיינים האלה בעת צפייה עצמאית בפרזנטציה. **ההערכה תיעשה באמצעות מחוון**, שבעזרתו תשקפו לתלמידים אילו מאפיינים של פרזנטציה טובה הם מזהים היטב והיכן עוד נדרש תהליך של הוראה ולמידה.

המהלך בכיתה

בקשו מהתלמידים לצפות בפרזנטציה "[יכולת ולא מוגבלות](#)" ולנתח אותה באופן עצמאי במשימת ההערכה לפי המאפיינים שנלמדו. בדומה לפרזנטציות שנתחו בכיתה, הניתוח העצמאי ייעשה בהיבטים של תוכן ומבנה הפרזנטציה ושל אופן ההצגה. חשוב להנחות את התלמידים לענות תשובות מפורטות, מפני שהפירוט נותן תוקף לדבריהם ומשקף באופן טוב יותר את נקודת המבט שלהם. מומלץ גם לחזור ולהזגיש בפני התלמידים שהמטרה אינה לבקר את הפרזנטציה, אלא להתמקד בדברים שהופכים אותה לטובה יותר, לזהות את נקודות החוזק שלה, ולחשוב מה אפשר לשפר בה.

תוכלו לתת את המשימה כשיעורי בית להגשה או כעבודה עצמאית בכיתה (בחדר מחשבים או בכיתה עם מחשבים ניידים). כדאי לומר לתלמידים כי מטרת המשימה היא לוודא שיש להם הידע הנוח לקראת השלב הבא – הכנת פרזנטציות אישיות שהם יציגו בעצמם בעתיד.

בעמוד הבא מופיעות השאלות של משימת ההערכה. דף המשימה המלא, כולל שורות לכתיבת התשובות, נמצא [בנספח ג'](#). [בנספח ד'](#) יש דוגמאות לתשובות של תלמידים.

ניתוח עצמאי של פרזנטציה

בשיעורים האחרונים צפיתם במגוון פרזנטציות, שוחחתם עליהן בכיתה וניתחתם את המאפיינים שלהן. כעת תורכם לנתח פרזנטציה בעצמכם.

צפו בפרזנטציה "[יכולת ולא מוגבלות](#)" ונתחו אותה באמצעות השאלות שבדף זה. השאלות עוסקות בהתרשמות הכללית שלכם מהפרזנטציה ובמאפיינים שעליהם שוחחתם בכיתה: תוכן ומבנה הפרזנטציה ואופן הצגתה. מתוך התשובות שלכם אפשר יהיה להעריך את הידע שרכשתם עד כה בנושא. תוכלו לצפות בפרזנטציה כמה פעמים כדי לענות היטב על השאלות. ענו על השאלות בהרחבה – הסבירו ופרטו את תשובותיכם.

מבט כללי על הפרזנטציה

לפני שמנתחים את מאפייני הפרזנטציה, מומלץ להתרשם ממנה באופן כללי.

1. מה הרשים אתכם במיוחד בפרזנטציה? הסבירו.

2. מהו הדבר העיקרי שלמדתם מהפרזנטציה?

תוכן ומבנה

לפרזנטציה טובה יש נושא ומטרה מוגדרים. המידע והרעיונות שבה מאורגנים היטב ומוצגים בצורה בהירה, כך שלצופים קל להבין אותה וללמוד ממנה.

3. תארו בקצרה במה עוסקת הפרזנטציה.

4. מהי לדעתכם המטרה של הפרזנטציה?

5. חשבו כיצד המציג מארגן את דבריו בפרזנטציה.

א. (1) כיצד המציג **פותח** את הפרזנטציה?

(2) האם הפתיחה מתאימה לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

ב. במהלך הפרזנטציה, המציג ממחיש את דבריו באמצעות דוגמאות שונות.

(1) תארו דוגמה אחת המוצגת בפרזנטציה.

(2) הסבירו איזה רעיון מבהירה הדוגמה שתיארתם.

ג. (1) כיצד המציג **מסיים** את הפרזנטציה?

(2) האם הסיום מתאים לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

אופן ההצגה

לאופן ההצגה של הפרזנטציה יש השפעה רבה על ההבנה של הצופים ועל מידת העניין שלהם בדברים הנאמרים.

6. תארו את אופן ההצגה של המציג. תוכלו להתייחס לאופן הדיבור שלו: שטף הדיבור, עוצמת קול, הנגנה (אינטונציה); לשפת הגוף; לקשר העין עם הקהל ועוד.

7. מלבד הדברים שציינתם בתשובה לשאלה הקודמת, תארו אמצעים נוספים שנועדו ליצור עניין וקשב אצל הקהל. תוכלו להתייחס לשילוב של דוגמאות מיוחדות וסיפורים אישיים, הומור, אמצעי עזר (מצגת, תמונות וכו') ועוד.

מחשבות לסיום

לאחר הניתוח, מומלץ לבחון שוב את הפרזנטציה ממבט-על.

8. האם הייתם ממליצים לחבריכם לצפות בפרזנטציה? מדוע?

9. איזה "טיפ" או עצה הייתם נותנים למציג הפרזנטציה?

הערכת תשובות התלמידים

את תשובות התלמידים למשימה "ניתוח עצמאי של פרזנטציה" העריכו באמצעות **מחון הערכה ומשוב לתלמיד/ה**.³ ההערכה כוללת התייחסות לרכיבי תוכן ומבנה ולרכיבי אופן ההצגה, בהתאם לשאלות שעליהן ענו התלמידים (מספרי השאלות המתאימים לכל רכיב כתובים בסוגריים בגוף המחון).⁴ יש להעריך רכיבים אלו בסולם של שלוש רמות: במידה רבה, במידה בינונית, במידה מעטה. במידת הצורך תוכלו גם להוסיף הערות נקודתיות בעמודת ההערות.

בחלק התחתון של הדף תוכלו לכתוב הערות נוספות לתלמידים, כמו התייחסות כללית לתשובותיהם, נקודות חוזק ונקודות לחיזוק. תוכלו להתייחס גם להתנהלותם בשלבים הקודמים של המשימה (למשל, תרומה מיוחדת לדיונים שהתקיימו בכיתה).

מחון הערכה ומשוב לתלמיד/ה

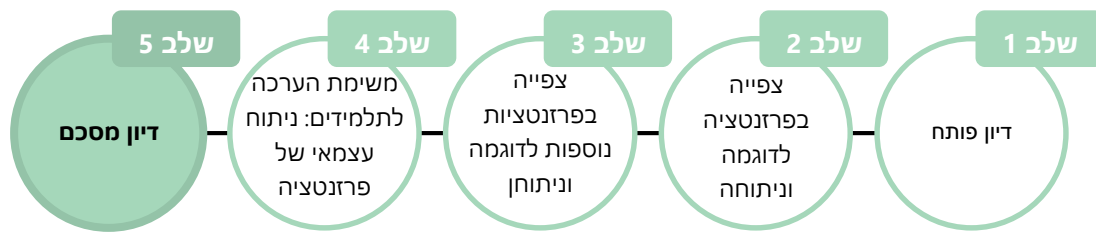
הערות	במידה מעטה	במידה בינונית	במידה רבה	
				א. התלמיד/ה הבין/הבינה במה עסקה הפרזנטציה ומהי מטרתה. (שאלות 3, 4)
				ב. התלמיד/ה זיהה/זיהתה את פתיחת הפרזנטציה וסיומה, והביע/ה דעה מנומקת אם הם מתאימים לפרזנטציה. (שאלות 5, א, ג)
				ג. התלמיד/ה זיהה/זיהתה דוגמה בפרזנטציה והבין/הבינה כיצד היא מבהירה רעיון בפרזנטציה. (שאלה 5 ב)
				ד. התלמיד/ה זיהה/זיהתה היבטים הקשורים לאופן ההצגה (אופן הדיבור: שטף, עוצמת קול, הנגנה (אינטונציה); שפת הגוף; קשר עין עם הקהל וכו'). (שאלה 6)
				ה. התלמיד/ה זיהה/זיהתה אמצעים שבעזרתם יצר המציג עניין וקשב אצל הקהל. (שאלה 7)

הערות נוספות

³ מחון ההערכה והמשוב לתלמיד/ה נמצא גם [בנספח ה'](#).

⁴ השאלות הכלליות – "מבט כללי על הפרזנטציה" (שאלות 1 ו-2) ו"מחשבות לסיים" (שאלות 8 ו-9) – אינן מוערכות באופן מפורש. הן נועדו לעודד את התלמידים לחשוב על הפרזנטציה ממבט על ("zoom out") ולשמש תשתית לדיון מסכם עשיר בשלב 5. במידת הצורך ניתן להתייחס לתשובות לשאלות הכלליות בחלק "הערות נוספות".

שלב 5: דיון מסכם

מטרת השלב

המשימה מסתיימת בדיון כיתתי, שמטרתו לסכם את המשימה, להציג דעות מגוונות של תלמידים בניתוח המאפיינים ולהרחיב את נקודת המבט האישית. תלמידים שהתקשו בניתוח העצמאי יוכלו להיעזר בדיון כדי לשפר את הבנתם בנוגע למאפייני הפרזנטציות ולאופן שבו מאפיינים אלה באו לידי ביטוי בפרזנטציה שניתחו.

המהלך בכיתה

התחילו את הדיון בצפייה חוזרת בפרזנטציה "[יכולת ולא מוגבלות](#)". אפשרו לתלמידים להביע את דעתם על תוכן הפרזנטציה ועל אופן הצגתה. ייתכן שנושא הפרזנטציה, שילוב בעלי מוגבלויות בחברה, וכן הסיפור האישי המשולב בה, יעוררו רגשות בקרב התלמידים. אפשרו להם לבטא רגשות אלה. ייתכן גם שהתלמידים יתרשמו מכך שהמציג הוא נער צעיר, בן גילם. שוחחו על כך שניכר כי הוא בעל ניסיון בהצגה מול קהל (ועל כך שלא מצופה מהתלמידים להציג כך בפרזנטציה הראשונה שלהם).

בססו את הדיון המסכם על ההערכה שנתתם לתלמידים בשלב הקודם: היעזרו במחוונים שמילאתם כדי לזהות אילו שאלות דורשות הבהרה ואילו עניינים דורשים הסבר נוסף. התעכבו על סוגיות שבהן זיהיתם קושי אצל התלמידים. תוכלו גם להציג לתלמידים דוגמאות שונות למענה על שאלות המשימה (ללא ציון שם התלמיד/ה העונה), כדי לחשוף את התלמידים לנקודות מבט שונות ולהדגים סגנונות שונים של מענה וניתוח. בכל שלב אפשרו לתלמידים לשאול שאלות ולחוות דעה, וחזקו את ההבנה ואת תחושת המסוגלות שלהם.

חיזוק תלמידים שהתקשו במשימה

מומלץ לחזק תלמידים שהתקשו במשימה באופן פרטני או קבוצתי. היעזרו בהערכות שנתתם לתלמידים כדי לאתר נקודות לחיזוק, למשל:

– לתלמידים שמתקשים **בזיהוי פתיחה וסיום** כדאי להציג פרזנטציות שונות ולדון בפתיחה ובסיום שלהן. הציגו פתיחות שנועדו לעורר עניין אצל הצופים, לסקרן אותם ולגרום להם לרצות לצפות בפרזנטציה. רצוי להציג מספר דרכים לפתיחה (סיפור אישי, שאלה לצופים, תמונה עוצמתית). כמו כן, הציגו לתלמידים את התפקיד של סיום "חזק", שנועד להדהד את המסר גם לאחר סיום הצפייה (אמירה חזקה, תשובה על השאלה שפתחה את הפרזנטציה ועוד).

– עם תלמידים שמתקשים **באיתור דוגמאות וזיהוי תרומתן לפרזנטציה** כדאי לנתח דוגמאות שונות בפרזנטציה אחת או יותר, תוך התייחסות למטרות השונות של כל דוגמה (חידוד המסר, המחשה, יצירת עניין וסקרנות וכו').

— עם תלמידים שמתקשים **להצביע על היבטים של אופן ההצגה** כדאי להתעכב על היבטים אלו ולהדגים אותם בפרזנטציות שונות. אפשר להתמקד באופן העמידה מול הקהל, בקשר העין שהמציג/ה יוצר/ת עם הקהל, בשימוש בהנגנה (אינטונציה) המתאימה להקשר ועוד.

לאחר ההתערבות הנקודתית אפשר לתת לתלמידים אלו לענות שוב על משימת ההערכה, בהתייחס לפרזנטציה שהם כבר ניתחו או לפרזנטציה אחרת.

...

במשימה א' התלמידים צפו במגוון פרזנטציות, הכירו מאפיינים של פרזנטציות טובות והתנסו בניתוח עצמאי של פרזנטציה. התלמידים ימשיכו להיחשף לפרזנטציות גם בהמשך השנה (במסגרת בית-ספרית בתחומי הדעת השונים, וגם מחוץ לבית הספר). עוזדו אותם לשים לב למאפיינים שלמדו גם בעת צפייה בפרזנטציות אחרות. מומלץ לחזור שוב על המשימה, עם פרזנטציה אחרת, בשלב מתקדם יותר של השנה, ולראות מה התלמידים זוכרים ואילו דברים נוספים הם למדו.

נספח א'

מאגר הפרזנטציות

הפרזנטציות שמופיעות בנספח זה כוללות פרזנטציות טובות של מציגים מומחים בתחומים שונים, המתאימות לצפייה ולניתוח בשכבת הגיל ובשלב הלמידה של התלמידים. עם זאת, הפרזנטציות הללו הן בגדר הצעה בלבד ותוכלו גם לבחור לנתח פרזנטציות אחרות (מרחבי הרשת) בהתאם לשאלות המנחות.

1. **מה שגיליתי בזבל של העיר ניו-יורק, רובין נייגל** (משך הפרזנטציה: 7:40, אנגלית עם כתוביות בעברית) ראו ניתוח כחלק **משלב 2**.

2. **פיתוח אפליקציות, איתי פנקס** (לעצור ב-4:37, עברית) ראו ניתוח **בנספח ב'** (לפי שאלות מנחות).

3. **למה הנעלם במתמטיקה הוא א? טרי מור** (משך הפרזנטציה: 3:41, אנגלית עם כתוביות בעברית) פרזנטציה זו עוסקת בנושא "קטן" וממוקד – מדוע נעלם מסומן באות x. מטרתה לספק מידע ולענות על שאלה זו. המציג פותח את הפרזנטציה במשפט "מצאתי את התשובה לשאלה שכולם שואלים", ובכך לוכד את תשומת הלב של הקהל ומעורר את סקרנותו. בסיום הפרזנטציה הוא משתמש בבדיחה ש"סוגרת" יפה את הנושא. הפרזנטציה מובנית מאוד, הרצף הרעיוני בהיר להפליא ואפשר לעקוב בקלות אחרי המציג. המצגת המלווה את הפרזנטציה היא מינימלית ומציגה את הנקודות המרכזיות שבה. המציג מדבר בעל-פה, ברהיטות ובשטף. הוא משדר אמינות ובקיאיות בנושא וקולו נעים ורגוע. הוא נע בחופשיות ומשתמש במחוות פנים וידיים. המציג יוצר קשר עין עם הקהל ופונה אליו בדבריו.

4. **קדימה, המציאו מילים חדשות! ארין מקיין** (משך הפרזנטציה: 6:43, אנגלית עם כתוביות בעברית) בפרזנטציה זו המציגה מפרטת שש דרכים ליצירת מילים חדשות בשפה האנגלית. מטרתה להסביר וללמד איך נוצרות מילים חדשות באנגלית, ולשכנע את הצופים שכל אחד יכול ליצור מילים חדשות. המציגה פותחת את הפרזנטציה בטענה שחרף היותה מילונאית, אין זה תפקידה להחליט מה נחשב מילה ומה אינו נחשב מילה; זה תפקידו של כל מי שזובר אנגלית. בצורה זו "מתחברת" המציגה לנושא הפרזנטציה ולמטרה שלה: ללמד את הקהל איך נוצרות מילים באנגלית ולדרכן אותו ליצור מילים בעצמו.

הרעיונות בפרזנטציה מפותחים ונתמכים בדוגמאות המסייעות מאוד להבנתם (למשל, כשהמציגה מדברת על הרכבת מילים, היא משווה את השיטה לחיבור לבני לגו, ונותנת דוגמאות כמו "שבור לב" heartbroken ו"תולעת ספרים" bookworm). בסיום הפרזנטציה המציגה פונה ישירות אל הצופים ("אז מדוע שתיצרו מילים?"), מסבירה מדוע כדאי ליצור מילים חדשות ומעודדת את הצופים לעשות זאת.

המציגה מדברת בעל-פה, בקול נעים ורך. היא פונה לקהל ומפעילה אותו, ומרבה להשתמש בהומור בדבריה (פעמים רבות רואים ושומעים את צחוק הקהל). המציגה משדרת אמינות ובקיאיות בנושא הפרזנטציה. היא מציגה דוגמאות רבות שגם מסייעות להבין את הדברים וגם מעוררות עניין ומשעשעות את הקהל. המציגה אינה מרבה לנוע על הבמה, אך היא אינה קפואה ומרבה להשתמש בתנועות ידיים, בהבעות פנים ובאינטונציות מגוונות.

הערה: פרזנטציה זו תתאים לכיתות שבהן רמת האנגלית של התלמידים טובה.

5. שנת חורף, יובל סגל (מכון דוידסון) (משך הפרזנטציה: 2:21, עברית)

6. צמחים טורפים, יובל סגל (מכון דוידסון) (משך הפרזנטציה: 2:10, עברית)

שתי הפרזנטציות של מכון דוידסון עוסקות בנושאים מדעיים: שנת חורף וצמחים טורפים. מטרתן למסור מידע, להסביר וללמד על נושאים אלה. הפרזנטציות נפתחות בסיפור משעשע של המציג, המוביל לעיסוק בשאלה מדעית. הנושא המדעי מוסבר בפירוט ומומחש באמצעות דוגמאות ותמונות. לאחר מכן שב המציג ומתייחס לסיפור האישי שהציג בפתיחת דבריו, ובכך מסיים את הפרזנטציה.

המציג מדבר בעל־פה, ברהיטות ובשטף. הוא נעזר בתמונות כדי להמחיש את התופעות שהוא מדבר עליהן. הוא משדר אמינות ומציין שדבריו מסתמכים על הסברים של מומחים ממכון דוידסון. ניכר שהוא משתדל להשתמש בשפה פשוטה כדי להנגיש את הרעיונות המדעיים לכלל הצופים. המציג מודע מאוד לקהל, משחק בקולו ומשתמש בהבעות פנים ובתנועות ידיים. דבריו של המציג מתובלים בהומור, והחוויה האישית שלו, המתוארת בפתיחת הפרזנטציה, משעשעת, מעוררת עניין וקושרת בין חיי היום־יום לשאלה המדעית.

הערה: הפרזנטציות המידעיות של מכון דוידסון שונות משאר הפרזנטציות שבמאגר מכיוון שהן מוצגות על־ידי שחקן מקצועי, והן מבוימות וערוכות כסרטוני וידאו מקצועיים. הפרזנטציה שהתלמידים יידרשו להציג במשימה ב' שונה במובן הזה, וחשוב לוודא שהתלמידים מבינים זאת.

נספח ב'

דוגמה לניתוח הפרזנטציה "פיתוח אפליקציות"

- קישור לפרזנטציה: [פיתוח אפליקציות, אתי פנקס](#)
- יש לצפות בפרזנטציה **עד לדקה 4:37** ולהתייחס לנקודה זו כאל סיום הפרזנטציה.
- התשובות שלהלן הן בגדר הצעה; אפשרו שיח פתוח בכיתה ותנו מקום לדעות ולנקודות מבט שונות.

מבט כללי על הפרזנטציה

לפני שמנתחים את מאפייני הפרזנטציה, מומלץ להתרשם ממנה באופן כללי.

1. מה הרשים אתכם במיוחד בפרזנטציה? הסבירו.

התלמידים יכולים להתייחס לכל היבט של הפרזנטציה שהותיר עליהם רושם מיוחד או נחרט בזיכרונם, למשל:

- מאפייני המציג (למשל, ההתמדה שלו, כושר הלמידה שלו, ההצלחה שלו בגיל צעיר);
- אופן ההצגה (הביטחון, שטף הדיבור וכד');
- תכנים מסוימים מתוך הפרזנטציה (למשל, אפליקציה מסוימת שפיתח המציג, התובנות שאליהן הגיע המציג).

2. מה הדבר העיקרי שלמדתם מהפרזנטציה?

התלמידים עשויים להתמקד בתכנים העולים מהפרזנטציה (למשל, הצורך בהשקעה משמעותית ובלמידה ממושכת; החשיבות של התנסות בפתרון בעיות ובהתגברות על קשיים; הצורך להכיר בעובדה שאיננו יכולים לדעת הכול ושעלינו להיעזר באחרים וללמוד מהם) או בהיבטים הקשורים למבנה הפרזנטציה ולאופן ההצגה שלה (למשל "למדתי שכשמתחילים בסיפור אישי זה מעניין").

תוכן ומבנה

לפרזנטציה טובה יש נושא ומטרה מוגדרים. המידע והרעיונות שבה מאורגנים היטב ומוצגים בצורה בהירה, כך שלצופים קל להבין אותה וללמוד ממנה.

3. תארו בקצרה במה עוסקת הפרזנטציה.

הפרזנטציה עוסקת בתיאור היזמות של המציג בתחום פיתוח האפליקציות, החל בתיאור המפגש הראשון של המציג עם תחום התכנות בגיל 10, דרך תיאור ההשקעה הרבה של המציג בלמידת התחום (הן באופן עצמאי והן בעזרת "מנטור"), וכלה בהישג של העלאת שתי אפליקציות לחנות האפליקציות של "אפל" לפני גיל 13.

4. מהי לדעתכם המטרה של הפרזנטציה?

מטרת הפרזנטציה היא לעודד נערים ונערות ליזום ולפעול להגשמת השאיפות שלהם מגיל צעיר, וזאת דרך שיתוף בסיפורו האישי של המציג.

5. חשבו כיצד המציג מארגן את דבריו בפרזנטציה.

א. (1) כיצד המציג **פותח** את הפרזנטציה?

(2) האם הפתיחה מתאימה לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

המציג פותח את הפרזנטציה בסיפור אישי מהילדות – איך הצטרף בגיל 10 לחוג מחשבים וגילה את אהבתו לתחום התכנות ("אימא, אני יודע מה אני רוצה לעשות בחיים"). ההתאמה לפרזנטציה באה לידי ביטוי הן בהיבט התקשורתי (הפתיחה מעוררת עניין, התפעלות, חיבור אישי) והן בהיבט התוכני (היא מציגה את הרקע של המציג ואת החיבור האישי שלו לנושא – יזמות בתחום פיתוח התוכנה).

ב. במהלך הפרזנטציה, המציג ממחיש את דבריו באמצעות דוגמאות שונות.

(1) תארו דוגמה אחת המוצגת בפרזנטציה.

(2) הסבירו איזה רעיון מבהירה הדוגמה שתיארתם.

המציג משתף את הקהל בניסיון האישי שלו ובחוויות שעבר בדרך למכירת האפליקציות שפיתח. כל דוגמה שהוא מתאר מייצגת תחנה בדרך, הממחישה את המסלול שיזם צריך לעבור. הדיון עם התלמידים יכול להתמקד בכך.

ג. (1) כיצד המציג **מסיים** את הפרזנטציה?

(2) האם הסיום מתאים לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

בנקודה שבה מסתיימת הצפייה בפרזנטציה (דקה 4:37) המציג משתף בלקח שלמד מניסיונו – אי אפשר לדעת הכול, לכן צריך להתמקצע בתחום ספציפי ולשתף פעולה עם אחרים בעלי ידע ומומחיות משלהם. אפשר לשוחח עם התלמידים על כך שסיום הפרזנטציה הוא הזדמנות לחדד מסר, לעורר מחשבה או להותיר חותם על הקהל.

אופן ההצגה

לאופן ההצגה של הפרזנטציה יש השפעה רבה על ההבנה של הצופים ועל מידת העניין שלהם בדברים הנאמרים.

6. תארו את אופן ההצגה של המציג. תוכלו להתייחס לאופן הדיבור שלו: שטף הדיבור, עוצמת קול, הנגנה (אינטונציה); לשפת הגוף; לקשר העין עם הקהל ועוד.

– **המציג מדבר בעל־פה ואינו קורא מן הכתוב.**

– **המציג מדבר בקול רם וברור, משתמש בטונים מגוונים ובהנגנה מתאימה של דבריו.**

– **הן אהבתו לתחום והן תחושת ההישג של המציג ניכרות בטון הדיבור שלו ובהתלהבות שבה הוא מציג את הדברים.**

– **המציג מודע לקהל, יוצר איתו קשר עין, מחייך, נע על הבמה ומרבה להשתמש בתנועות ידיים.**

– **בתחילת דבריו המציג "נתקע" מעט אך מתגבר על כך וממשיך בהצגה ברהיטות ובביטחון. תוכלו להתייחס בדיון לסיבות שעשויות לגרום לדובר "להיתקע" במהלך הפרזנטציה – קטיעת חוט המחשבה, התרגשות, מבוכה, בלבול וכו' – ולחשוב יחד מה יכול לסייע במקרים כאלה: שימוש בדף מסייע או במצגת מלווה, הכנות וחזרות לקראת הפרזנטציה וכו'.**

7. מלבד הדברים שציינתם בתשובה לשאלה הקודמת, תארו אמצעים נוספים שנועדו ליצור עניין וקשב אצל הקהל. תוכלו להתייחס לשילוב של דוגמאות מיוחדות וסיפורים אישיים, הומור, אמצעי עזר (מצגת, תמונות וכו') ועוד.

– המציג שיתף את הקהל בחוויות ובתחושות אישיות שלו.

– המציג הציג כמה תמונות (למשל, של האפליקציות שפיתח או של המנטור שלו).

תוכלו לעורר דיון בכיתה על אמצעי העזר: האם, לדעת התלמידים, היה כדאי למציג להשתמש באמצעי עזר נוספים? אם כן, אילו? מה הם היו יכולים לתרום לפרזנטציה?

מחשבות לסיום

לאחר הניתוח, מומלץ לבחון שוב את הפרזנטציה ממבט־על.

8. האם הייתם ממליצים לחבריכם לצפות בפרזנטציה? מדוע?

בדיון עם התלמידים חשוב לוודא שהם כוללים בתשובתם המלצה והסבר רלוונטי. ההסבר עשוי לעסוק בתוכן הפרזנטציה, בחשיבות הנושא, במאפייני המציג או בכל היבט אחר של הפרזנטציה.

9. איזה "טיפ" או עצה הייתם נותנים למציג הפרזנטציה?

בדיון עם התלמידים חשוב להדגיש שאפשר ללמוד מכל מציג ומכל הצגה, וגם אם יש בפרזנטציה נקודות לחיזוק, חשוב להציג אותן בלי התנשאות ושיפוטיות.

העצה של התלמידים למציג עשויה להתייחס לכל אחד מההיבטים הקשורים לפרזנטציה (הנושא, בהירות ההצגה, הקשר בין הרעיונות בפרזנטציה, אמצעי העזר, סגנון הדיבור ועוד).

ייתכן שיהיו תלמידים שיגידו שאין להם עצה למציג מכיוון שהפרזנטציה טובה כפי שהיא. במקרה כזה כדאי לעורר דיון בשאלה מדוע הפרזנטציה טובה כל כך, ומה אפשר ללמוד ממנה על הכנת פרזנטציות.

נספח ג' ניתוח עצמאי של פרזנטציה

בשיעורים האחרונים צפיתם במגוון פרזנטציות, שוחחתם עליהן בכיתה וניתחתם את המאפיינים שלהן. כעת תורכם לנתח פרזנטציה בעצמכם.

צפו בפרזנטציה "[יכולת ולא מוגבלות](#)" ונתחו אותה באמצעות השאלות שבדף זה. השאלות עוסקות בהתרשמות הכללית שלכם מהפרזנטציה ובמאפיינים שעליהם שוחחתם בכיתה: תוכן ומבנה הפרזנטציה ואופן הצגתה. מתוך התשובות שלכם אפשר יהיה להעריך את הידע שרכשתם עד כה בנושא.

תוכלו לצפות בפרזנטציה כמה פעמים כדי לענות היטב על השאלות. ענו על השאלות בהרחבה – הסבירו ופרטו את תשובותיכם.

מבט כללי על הפרזנטציה

לפני שמנתחים את מאפייני הפרזנטציה, מומלץ להתרשם ממנה באופן כללי.

1. מה הרשים אתכם במיוחד בפרזנטציה? הסבירו.

2. מהו הדבר העיקרי שלמדתם מהפרזנטציה?

תוכן ומבנה

לפרזנטציה טובה יש נושא ומטרה מוגדרים. המידע והרעיונות שבה מאורגנים היטב ומוצגים בצורה בהירה, כך שלצופים קל להבין אותה וללמוד ממנה.

3. תארו בקצרה במה עוסקת הפרזנטציה.

4. מהי לדעתכם המטרה של הפרזנטציה?

5. חשבו כיצד המציג מארגן את דבריו בפרזנטציה.

א. (1) כיצד המציג **פותח** את הפרזנטציה?

(2) האם הפתיחה מתאימה לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

ב. במהלך הפרזנטציה, המציג ממחיש את דבריו באמצעות דוגמאות שונות.

(1) תארו דוגמה אחת המוצגת בפרזנטציה.

(2) הסבירו איזה רעיון מבהירה הדוגמה שתיארתם.

ג. (1) כיצד המציג **מסיים** את הפרזנטציה?

(2) האם הסיום מתאים לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

אופן ההצגה

לאופן ההצגה של הפרזנטציה יש השפעה רבה על ההבנה של הצופים ועל מידת העניין שלהם בדברים הנאמרים.

6. תארו את אופן ההצגה של המציג. תוכלו להתייחס לאופן הדיבור שלו: שטף הדיבור, עוצמת קול, הנגנה (אינטונציה);

לשפת הגוף; לקשר העין עם הקהל ועוד.

7. מלבד הדברים שציננתם בתשובה לשאלה הקודמת, תארו אמצעים נוספים שנועדו ליצור עניין וקשב אצל הקהל.

תוכלו להתייחס לשילוב של דוגמאות מיוחדות וסיפורים אישיים, הומור, אמצעי עזר (מצגת, תמונות וכו') ועוד.

מחשבות לסיום

לאחר הניתוח, מומלץ לבחון שוב את הפרזנטציה ממבט-על.

8. האם הייתם ממליצים לחבריכם לצפות בפרזנטציה? מדוע?

9. איזה "טיפ" או עצה הייתם נותנים למציג הפרזנטציה?

נספח ד' ניתוח עצמאי של פרזנטציה תשובות לדוגמה

קישור לפרזנטציה: [יכולת ולא מוגבלות, אליאב מרקוביץ](#)

את תשובות התלמידים יש להעריך לפי **המחונן**. מטרת הנספח היא לתת לכם דוגמאות לתשובות טובות ולשמש בסיס לדיון בכיתה.

מבט כללי על הפרזנטציה

לפני שמנתחים את מאפייני הפרזנטציה, מומלץ להתרשם ממנה באופן כללי.

1. מה הרשים אתכם במיוחד בפרזנטציה? הסבירו.

התשובה יכולה לעסוק בכל היבט של הפרזנטציה שהותיר רושם מיוחד על התלמידים או נחרט בזיכרונם, למשל:

- מאפייני המציג (גילו הצעיר, האומץ שלו);
- אופן ההצגה (הביטחון, שטף הדיבור וכד');)
- הנושא הכללי של הפרזנטציה או תכנים מסוימים מתוך הפרזנטציה (למשל, קמפיין איסוף הכספים).

דוגמאות לתשובות:

- הדבר שהתרשמתי ביותר זה שילד בגיל צעיר כל כך יכול לדבר עם כל כך הרבה ביטחון.
- אני התרשמתי מיכולות הדיבור שלו ואיק שהוא הסביר את עצמו בצורה כל כך יפה.
- התרשמתי מיוחד מהאופן של אליאב לספר על אחותו בעצת הצרכים המיוחדים.
- התרשמתי מאוד מכך שאליאב יצא בקמפיין כבר מצוה שלו לאסוף כסף למען ילדים בעלי צרכים מיוחדים והצליח לאסוף 30,000 ש"ח.

2. מהו הדבר העיקרי שלמדתם מהפרזנטציה?

התשובה יכולה לעסוק בתכנים העולים מהפרזנטציה, או בהיבטים הקשורים למבנה הפרזנטציה ולאופן ההצגה שלה.

דוגמאות לתשובות:

- שלכל אחד יש מוצגות כלשהי, לא צריך לפחד מהאחר רק בגלל שהוא אחר.
- למדתי שכלם מוצגים במשהו מסוים ושלא צריך לתייג אנשים כמוצגים.
- למדתי שכלם יש חולשות ויכולות אבל חשוב תמיד להסתכל על היכולות שלנו ולהצריך אותן.
- למדתי שצריך ביטחון בשביל לדבר על משהו אישי מול אנשים. אבל אם צושים את זה טוב ולא מתביישים לספר סיפורים אישיים, אנשים מקשיבים לך.

תוכן ומבנה

לפרזנטציה טובה יש נושא ומטרה מוגדרים. המידע והרעיונות שבה מאורגנים היטב ומוצגים בצורה בהירה, כך שלצופים קל להבין אותה וללמוד ממנה.

3. תארו בקצרה במה עוסקת הפרזנטציה.

התשובה צריכה לתת ביטוי לתכנים המרכזיים בפרזנטציה: הצורך לשנות את היחס של החברה לאנשים עם צרכים מיוחדים, או הקריאה להתמקד בחוזקות ולא בחולשות בחיי היום-יום של כל אחד ואחת מאיתנו.

דוגמאות לתשובות:

- הפרזנטציה עסקה בכך שלא צריך להטיל אש כן אדם לאמרות המוטאפלויות יש לו.
- הפרזנטציה היא על אנשים עם צרכים מיוחדים ועל כך שצריך לשלב אותם בחברה.

4. מהי לדעתכם המטרה של הפרזנטציה?

התשובה צריכה לעסוק בקריאה לשינוי היחס של החברה לאנשים עם צרכים מיוחדים, או בקריאה להתמקד בחוזקות של כל אדם (וכך לבנות חברה טובה ומכילה יותר).

דוגמאות לתשובות:

- לאורך מודעות ולשנות את הדרכים שאנשים חושבים על אנשים עם צרכים מיוחדים.
- המטרה של הפרזנטציה זה שלכל אחד או אחת יהיה את האפשרות לעשות מה שהוא רוצה גם אם יש לו מוטאפלויות.
- העצמת מודעות לילדים עם צרכים מיוחדים.

5. חשבו כיצד המציג מארגן את דבריו בפרזנטציה.

א. (1) כיצד המציג **פותח** את הפרזנטציה?

(2) האם הפתיחה מתאימה לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

בפתיחת דבריו המציג הראה לקהל ציור שצייר בגן הילדים ותיאר את התגובה (החיובית) של הסביבה לציור הזה. לאחר מכן תיאר כיצד תגובת הסביבה משתנה ככל שאנו גדלים והסביר מדוע זה לא טוב. המציג בחר להשתמש באמצעי המחשה (ציור) ולהציג את הנושא בעזרת סיפור אישי.

התלמידים צריכים לתאר את הפתיחה ולהסביר אם היא תורמת לפרזנטציה, בהיבט הרעיוני או בהיבט התקשורתי (יצירת עניין, גיוס קשב וכדומה).

דוגמאות לתשובות:

- הוא סיפר שכשהוא היה קטן ההורים שלו אמרו לו גם על קפקו שזה מאוד יפה והוא היה בטוח שהוא מצויר מאוד יפה. הפתיחה מתאימה כי זה מראה שאם מתייחסים יפה גם לדברים פחות טובים כמו מוטאפלויות, הילד מרגיש עם זה טוב וינסה להצליח יותר.
- התחיל עם ציור אישי ואח"כ סיפר על מחקריו ואז על אחותו, וזה יצר סקרנות.

ב. במהלך הפרזנטציה, המציג ממחיש את דבריו באמצעות דוגמאות שונות.

(1) תארו דוגמה אחת המוצגת בפרזנטציה.

(2) הסבירו איזה רעיון מבהירה הדוגמה שתיארתם.

התשובה צריכה לתאר דוגמה אחת שהמציג מביא ולהסביר איזה רעיון הדוגמה הזאת מבהירה.

אפשר לתאר את אחת הדוגמאות שלהלן:

- **ציור מהגן ("קשקוש") – המציג משתמש בדוגמה זו בפתיחת הפרזנטציה כדי להראות את ההבדל בין היחס לילדים בגיל הגן (יכולים לעשות הכול) לגיל מבוגר יותר (דגש על מגבלות). העיסוק במגבלות מוביל את המציג לדבר על היחס לאנשים עם צרכים מיוחדים.**
- **מחקר הבאולינג – המציג מביא דוגמה זו כדי לתת תוקף לאמירתו שכדאי להתמקד בחוזקות ולא בחולשות. המחקר המדעי תומך בטענה.**
- **סיפור אישי הקשור להלל, אחותו של המציג (הילדים צחקו על המציג שהוא "כמו הלל", כלומר תינוק) – הסיפור מדגיש שילדים קטנים אינם רואים בבעלי צרכים מיוחדים את "השונה", ושהרתיעה והשיפוטיות מתפתחות בגיל מבוגר יותר.**
- **תיאור הקושי למצוא גן רגיל שאחותו של המציג תוכל להשתלב בו – התיאור ממחיש את החשש של החברה מאנשים "שונים", ואת הצורך בשינוי היחס של החברה לאנשים עם צרכים מיוחדים.**

דוגמאות לתשובות:

- *המציג נתן את הדוגמה של אחותו הקטנה והוא סיפר שכשהיא הייתה קטנה התייחסו אליה רגיל למרות המגבלות שלה וזה סיוע להבהיר את הנושא בכך שצריך להתנהג אליה רגיל גם שהיא תהיה כבר גדולה.*
- *היה את הדוגמה שהיה מאוד קשה לקחת את אחותו של המציג לכן רגיל בגלל הקשיים שלה וזה צורך להבין שלא תמיד מקבלים את השונה מאיתנו.*
- *היו כמה דוגמאות שסייעו לי כמו שהוא מדבר על זה שאם הוא היה טוב במתמטיקה ולא טוב בספרות אז היו מדקרים אותו על הקושי בספרות, זה עלר לי להבין יותר למה הוא מתכוון.*

ג. (1) כיצד המציג **מסיים** את הפרזנטציה?

(2) האם הסיום מתאים לפרזנטציה בעיניכם? הסבירו.

בסיום הפרזנטציה מביא המציג ציטוט מדבריה של מורה ("אין ילד שלא יכול") ומשתמש בו לחיזוק המסר שלו: אם כולנו נסתכל על העולם דרך משקפיים שרואים חוזקות ולא חולשות, נוכל לבנות עולם טוב יותר, שיש בו מקום לכל בני האדם. סיום הפרזנטציה מציג בתמצית את המסר המרכזי של הפרזנטציה וקורא לצופים לפעולה (שינוי גישה).

דוגמה לתשובה:

- *הסיום הוא אמר שאין כזה דבר שמישהו לא יכול, כולם יכולים רק צריך להאמין בזה ולתת להם הזדמנות. זה סיום מתאים כי זה המסר והסיכום של הפרזנטציה.*

אופן ההצגה

לאופן ההצגה של הפרזנטציה יש השפעה רבה על ההבנה של הצופים ועל מידת העניין שלהם בדברים הנאמרים. 6. תארו את אופן ההצגה של המציג. תוכלו להתייחס לאופן הדיבור שלו: שטף הדיבור, עוצמת קול, הגגנה (אינטונציה); לשפת הגוף; לקשר העין עם הקהל ועוד.

התשובה צריכה לעסוק בהיבטים הקשורים לאופן ההצגה.

התלמידים יכולים להתייחס להיבטים האלה:

- המציג דיבר בעל-פה, בקול רם וברור, התאים את טון הדיבור ואת ההגגנה (אינטונציה) לתוכן ולמסר שרצה להעביר. הוא הרים את קולו כשדיבר על החזון שלו וקרא לשנות את היחס לבעלי צרכים מיוחדים.
- רוב הזמן דיבר המציג בשטף, וכש"נתקע" התעשת מהר מאוד והמשיך את דבריו בשטף.
- המציג זז על הבמה והשתמש בתנועות ידיים כדי להדגיש מסרים בדבריו.
- המציג יצר קשר עין עם הקהל במשך כל הפרזנטציה.

7. מלבד הדברים שציננתם בתשובה לשאלה הקודמת, תארו אמצעים נוספים שנועדו ליצור עניין וקשב אצל הקהל.

תוכלו להתייחס לשילוב של דוגמאות מיוחדות וסיפורים אישיים, הומור, אמצעי עזר (מצגת, תמונות וכו') ועוד.

התשובה צריכה לעסוק באמצעים נוספים שבעזרתם ניסה המציג לגייס את הקהל, לרתום את תשומת הלב שלו לתכנים של הפרזנטציה, ליצור תחושה של שיתוף וקרבה ולהגביר את מידת המעורבות של הקהל. האמצעים האלה יכולים להיות קשורים לתוכני הפרזנטציה או לאופן הצגתם. לדוגמה:

- המציג נעזר במצגת הממחישה את דבריו. הוא הציג ציור מהגן ותמונות של אחותו.
- המציג שיתף את הקהל בחוויות אישיות שלו ובסיפורים אישיים.
- בחלקים מסוימים של הפרזנטציה נתן המציג תחושה של "שיחה" עם הקהל באמצעות פנייה ישירה ואישית.
- המציג השתמש בהומור.

מחשבות לסיום

לאחר הניתוח, מומלץ לבחון שוב את הפרזנטציה ממבט-על.

8. האם הייתם ממליצים לחבריכם לצפות בפרזנטציה? מדוע?

התשובה צריכה לכלול המלצה (או אי-המלצה) והסבר רלוונטי. ההסבר יכול לעסוק בתוכן הפרזנטציה, בחשיבות הנושא, במאפייני המציג או בכל היבט אחר של הפרזנטציה.

דוגמאות לתשובות:

- כן הייתי ממליץ לחברי לי לצפות כי מאוד התרשתי מזה וזה פשוט מדהימ שציר מדבר בצורה כזאת ויכול לשכנע מואזרים להקשיב לו.
- כן. אני חושבת שאפשר ללמוד ממנו והוא עשה מצה טובה, הוא מראה דף אחר שלא הרבה אנשים מכירים או חושבים עליו.

9. איזה "טיפ" או עצה הייתם נותנים למציג הפרזנטציה?

התשובה צריכה לכלול עצה של התלמידים למציג (באופן שאינו מתנשא ואינו שופט), והיא יכולה לעסוק בכל אחד מההיבטים הקשורים לפרזנטציה (בחירת הנושא, בהירות ההצגה, הקשר בין הנושאים בפרזנטציה, אמצעי העזר, סגנון הדיבור ועוד). ייתכן כי חלק מהתלמידים יגידו שאין להם עצה למציג מכיוון שהפרזנטציה טובה כפי שהיא.

דוגמאות לתשובות:

- *לִקְצֹר קִצְת אֶת הַפְּרֶזֶנְטַצְיָה וּלְעֲמֹד יוֹתֵר בְּבִטְחוֹן.*
- *לְדַעֲתִי הַפְּרֶזֶנְטַצְיָה הַיִּיִתָה מְצִוּוֹת בְּיַחַס לְבִנֵי גִילָו כִּי אֲנִי לֹא צִיפִיתִי שִׁילָד בְּגִילָו יִדְבֵר כֵּן.*

נספח ה' מחווון הערכה ומשוב לתלמיד/ה

הכיתה: _____

שם התלמיד/ה: _____

הערות	במידה מעטה	במידה בינונית	במידה רבה	
				א. התלמיד/ה הבין/הבינה במה עסקה הפרזנטציה ומהי מטרתה. (שאלות 3, 4)
				ב. התלמיד/ה זיהה/זיהתה את פתיחת הפרזנטציה וסיומה, והביע/ה דעה מנומקת אם הם מתאימים לפרזנטציה. (שאלות 5א, 5ג)
				ג. התלמיד/ה זיהה/זיהתה דוגמה בפרזנטציה והבין/הבינה כיצד היא מבהירה רעיון בפרזנטציה. (שאלה 5ב)
				ד. התלמיד/ה זיהה/זיהתה היבטים הקשורים לאופן ההצגה (אופן הדיבור: שטף, עוצמת קול, הנגנה (אינטונציה); שפת הגוף; קשר עין עם הקהל וכו'). (שאלה 6)
				ה. התלמיד/ה זיהה/זיהתה אמצעים שבעזרתם יצר המציג עניין וקשב אצל הקהל. (שאלה 7)

הזכרו וכוז

אופן האהט אוא

הערות נוספות
